

Antiquae Lectionis Tomus ...

In Qvo Plvra Qvam XX. Antiqua monumenta, nunquam edita

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1602

III. De homine à latronibus capto, & bis venundato, qui post exilium trienne, patriam reuisens cum grandi miraculo se præsentauit beato Emmerammo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64160](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64160)

II.

Quidam vir in FRISINGENSI Episcopo, quoniam fraudata est oculorum officio, coniugem suam dimisit, aliamque extra Præceptum DEI duxit. Qua culpa adulterum illum cum superducta, Episcopi, in cuius hoc erat diocesi, animaduersione conuenit; conuictumque ex regulari poenitentia multauit. Sed persuasoris instinctu pertinax mulier ab illicitis amplexibus diuelli non potuit, sed cum matrefamilias permansit adultera. Factum est autem cum ad beati Emmerammi Ecclesiam conuentus fieri debuisset, & eadem mulier, comitantibus illuc sociata, properaret, in loco, qui VIVARIUS appellatur, vnde Ecclesiam intuita fuit, ducentis ferè ab vrbe passibus, vt nota commissi sceleris eam exagitaret. Cæpit autem tremore nimio concuti, & dissoluta humi deuolui; & cum erecta fuisset à sociis, si processum voluit, procedere non valuit; si redire studuit, redeundi facultatem non habuit. His in angustiis à superueniente sacerdote quodam deprehensa requisita est, quo crimine circumuenta pateretur talia. Hoc relato sicut erat, ad Episcopum suum regredi ab eodem est Presbytero commonita. Quod dum fecisset & effusa in lacrimas vulnus aperiret & satisfactionem ex puro corde promitteret, suscepta Ecclesiasticæ formæ medicina, ad medicum suum beatum Emmerammum, expertus animæ vulneris, & corporei securi doloris, processit. Qua in re facile colligitur, quã longe separatur incerti à regno DEI, qui sic differuntur ab ingressu domorũ electorũ suorũ. Quod ne nobis contingat, fortissima Christi medicina prohibeat.

III.

Cum virtutum odoribus aromatizans B. Emmeramm^o populos ad se traheret vndeque secus, contigit quendam virum

virum fidelem, qui bona intentione, vt finis probabat, illuc
 solusiter carpebat in loco, qui dicitur VERROMVVAIDA,
 quod sermo Latinus exprimit, Longinqua pascua, latrones
 incidisse. Qui eum detentum & exspoliatum, Orientalibus
 FRANCIS vendiderunt. Et factus est alias emptitius, qui
 ad memoriam Martyris voluit esse aduentitius. Quidam
 verò qui hunc exinde venundatum accepit, sub venali cō-
 mercio tradidit cuidam TVRINCO in finibus PARATHA-
 NORVM, ad id temporis crudelium paganorum. Cumq;
 se homo Christianus, vicinum cerneret gentilibus, idolo-
 rum uè cultoribus, cœpit nisi quo potuit Domino suo tē-
 porali tam præsentem quàm absentem, ratum & promptum ex-
 hibere famulatum. Erat autem in lignis operandi peritia
 instructus, qua molendina facere solebat ad aquæ ductus.
 ob quæ, & venustam ædificiorum compositionem admodum
 charus fuit Domino seruus. Vnde & aliquibus retinaculis
 cupiens hunc sibi met facere firmum & fidum, viduam iu-
 uenculam, secundum carnis huius putredinem, speciosam,
 quam reliquit conseruus eius absq; filiorum procreatione,
 in matrimonium illi temptabat sociare. Quam renuens,
 forte, non mente, captius respondit dicens: Vxorem le-
 gitimam in patria reliqui, cum p̄ innumeris meis huc trade-
 rer peccatis. Nunc ergo ea viuente quomodo aliam super
 ducam? Quibus verbis permotus dominus asperrimos ser-
 mones inuexit dicens: Hæc mihi faciat Dominus, & hæc
 addat, nisi hanc in matrimonium sumpseris, genti SAXO-
 NYM te tradam, quæ tot dæmonibus per spurcam seruit
 idololatriam. Noui etenim ac experimento didici, quia si
 mulierem hinc accipere non vis, fugere malis, quàm me-
 cum commorari in his locis, vt & de fuga confusus, & nihil-
 ominus post de precio tuo maneam defraudatus. Cumq;
 assiduo sermonibus huiusmodi inter se disceptarent do-
 minus

minus per peccatum seruus, & seruus per iustitiam dominus, etate iam ac morib⁹ senex, aliter se nõ posse aduertens imperium domini sui declinare, quin in gentem traderetur Deum ignorantem, cuius vitam quasi mortem timuit, tandem se velle eã confiteretur sibimet copulare. Tunc exhilaratus dominus, adpræhensam mulieris manum inuoluit pallio, & vt moris est nuptiarum, seni sub testibus eam in matrimonium concessit sicq; discessit. Religiosus autem senex accepta muliere perrexit ad domũ hæreditatis inuisæ, in qua cubiculum intrantes, & alimenta iuxta consuetudinem nuptiarum, percipientes, lectum, quem ipsa parauerat, haud parili animo ascenderunt. Cui senex, præuide inquit, charissima filia, ne hac thalami commixtione summum offendamus artificem, quia temporalis vitæ gaudia paucis diebus deficiunt, sed æterna animarum detrimenta parturiunt. Fruere itaq; artificio meo in delicijs, & hoc tantum indulge, ne me sub iugo copulationis huius, cõiuge uente, præcípites in interitum. Illa autem carnali voluptate deuidæ, viri sui petitioni minimè assentiebatur; immo quæ in aurem dixerat, domino suo palificaturam minabatur. Senex verò cum huiusmodi exhortatione se cerneret minus perficere; lasciuia sociæ ac exasperatos animos, verborum blanditijs ita leniuit dicens: Videndum est nobis charissima soror, ne gentilium ritu, cum simus Christiani, nuptijs conueniamus, sed potius per triduum nos contineamus, Dominum deprecantes, vt det nobis filiorum procreationem, quia mulier non pro libidine, sed pro sobolis est spe assumenda. Hæc mulier cum audisset, despexit, & se conuertens ad parietem, inertem se somno immerfit. Religiosus autem senex cum lachrimis & intentione cordis supplicabat miserationibus omnipotentis, vt per merita & intercessionem dilecti sui Martyris Emmerammi sibi dignaretur

F

retur

retur auxiliari. Cuius orationem, quia diuina pietas exaudiuit, eodem momento misericordissime patefecit. Nam cum & ipse præ tristitia obdormisset, Vir quidam pulcherrimus ante lectum quiescentis astabat, qui baculo, quem manu gestabat, latus eius percussit, dicens; Surge & vade ad Ecclesiam beatissimi Martyris Emmerami, quo te iturum deuouisti. Cui vir senex respondit, quomodo sine alimento tot terrarum ignota spatia perambulabo? Cui iterum, qui astabat adiunxit, surge ne hæsites, sed sume panem positum in cœnaculo superiori, & ipse sufficiet in alimentum tibi, ad perfectionem itineris tui. Vir autem post tantam visionem expergefactus, & aliquādiu spiritus occulta scrutatus, ignorabat, utrū dormiens an uigilās, hanc acceperit ammonitionem. Surrexit tamē secundum edictū uigilis, & panem in cœnaculo reperit, tam candidum & saporum, qualem antea nunquam uiderat uel manducauerat. Quem etiam secum sumens, & cætera, quæ in eadem domo suppellectilis erant, ibi relinquens, tantum tulit uestitum singularem, & quam manu solebat gestare bipennem. Regressurus autem ad solitudinem sub festinatione perrexit, lachrimatas preces domino fundens, ut per merita clarissimi Martyris Emmerami, iter suum dignaretur prosperari. Quod per inuia & deserta, uti optauit, prosperis continuis diebus quatuordecim pene perficiens, demum die quinta decima, hora eiusdem quasi tertia peruenit in montem contra RATISBONAM inter DANUBIUM & IMBRIS fluente iacentem. E cuius specula vinearum plantationi contigua, Martyris intuitus Ecclesiam, magnorum uidelicet operum casam, inuensas Deo referebat gratias. Tunc descendens de monte atq; nauis transmissio flumine cum cæteris turmatim ac nihilominus certatim ad memoriam Martyris pergeatibus, & ipse sub omni celeritate properauerat lætus. Cuius diu opta-

optatam ingressus esset Ecclesiam, adhærens patimento, lachrimis & precibus satisfecit trienni voto. Completa autem Missarum solennitate, vti competens erat, dominica die, senex religiosus extra aditum Ecclesiæ egressus, panem, de quo tot diebus refectioem habuit, ostendit; historiã exilij & reuersionis veraciter exposuit; duas portiones, quæ ex alimento superfuerant, in conspectu totius populi, pauperibus diuisit; tanti patroni beneficia clamauit in æterna fore debere memoria. Quid super hoc dicendum vel ascribendũ? Nisi quod Psalmista dicit memoriale sempiternũ: Magna est gloria in salutari tuo Domine: gloriam & magnum decorem imposuisti super eum. O IESV benigne, hoc tantum ad te sub eius patrocinio licet dicere, vt sicut illum dedisti multis validum patronum, ita interpellationibus eius placatus, hic & in æternum sis nobis propitius.

Psalm. 20.

17.

Erat quædam puella in FRISINGENSIS Ecclesiæ diocesi constituta. Hæc, vt solita erat, primo diluculo progreditur ad exercitationem curæ pastoralis, quo scilicet ad pascula duceret pecora sui genitoris. Contigit autem eam occulto ibi Dei iudicio subito talem spiritus accipere immutationem, vt nil alimenti in vsum vitæ omnino sumere vellet. Quo parentes viso, nec non cognati rescito, sub stupore eam cõuenerunt; ac primũ obsecrando, dein increpando, demum omnigeno conatu, vt alimentum sumeret, angariauerunt. Sed illa perinde modis omnib⁹ vniuersa, quæ mandari & bibi possunt, recusabat percipere, cibi potusq; falsa delectatione se minimè habere. Propinqui verò puellæ aquã lacte mixtã ori per vim infundentes temptabãt, si forte vel tenuẽ glutire posset liquorẽ, Cuius gustum dum inuita forberet, erecto statim collo sanguine cõfectũ reuomebat. Tunc parètes, qd quirent facere ignorãtes, cõsiliũ inierunt.

F 2

vt